

Lofotodden
nasjonalparkstyre

04/03/2026

Rapport

Årsberetning 2025

Lofotodden nasjonalparkstyre

Innhold

1 Innledning	3
1.1 Styrets sammensetning	4
1.2 Nasjonalparkforvalter	4
1.3 Statens Naturoppsyn	4
1.4 Rådgivende utvalg	4
1.5 Administrativt kontaktutvalg	5
2 Nasjonalparkstyrets arbeid	5
2.1 Dispensasjonssaker behandlet av nasjonalparkstyret og forvalter	6
2.2 Anmeldelser og overtredelsesgebyr	6
2.3 Lofotodden naturreservat.....	6
3 Besøksstrategi og forvaltningsplan	7
3.1 Besøksstrategi	7
3.2 Forvaltningsplan	8
3.3 NatStat – Bevaringsmål	8
3.4 Ferdselstelling	8
4 Skjøtselstiltak	10
4.1 Skjøtselstiltak – Stibygging i Kvalvika	11
4.2 Marint avfall – forebyggende rydding	14
4.3 Mulighetsstudie for innfallsporten Reine og Vindstad	15
4.4 Forprosjekt innfallsport Fredvang	15
4.5 Digital Ranger	16
5 Andre aktiviteter	17
5.1 Informasjonsarbeid	17
5.2 Styringsgrupper og eksterne prosjekter	17
5.3 Nasjonalparkpartner – Kommersielt merke.....	18

1 Innledning

Lofotodden nasjonalparkstyre ble første gang oppnevnt av Miljøverndepartementet 6. desember 2018. Styret har forvaltningsansvar for Lofotodden nasjonalpark, vernet 22. juni 2018 og Lofotodden naturreservat, vernet 6. desember 2002. Nasjonalparkstyret jobber ut fra vedtekter som fastlegger styrets mandat og rammer for arbeid.

Årsberetningen gir en oversikt over nasjonalparkstyrets arbeid og fokusområder i 2025.

Figur 1. Värmarihand på Buinessanden. Foto: Anna Galina Henriksson.

1.1 Styrets sammensetning

Medlem	Varamedlem	Representanter
Rita Lekang, leder	Jim Simonsen Jenssen	Nordland Fylkeskommune
Trond Kroken	Wenche Adolfsen	Flakstad kommune
Trond-Raymond Sæthre	Anne Sofie Bendiksen	Moskenes kommune

1.2 Nasjonalparkforvalter

Ole-Jakob Kvalshaug er ansatt som nasjonalparkforvalter for Lofotodden nasjonalpark. Forvalterens hovedfunksjon er å være sekretariat for nasjonalparkstyret og faglig forberede alle styresaker. Forvalteren skal gjennom sin saksbehandling bidra til at styret forvalter områdene i samsvar med naturmangfoldloven og verneforskriftene. Forvalter sørger for at nødvendige tiltak for å ivareta verneverdiene blir planlagt og gjennomført. Dette kan være skjøtsels- og restaureringstiltak, tilrettelegging og kanalisering av ferdsel og friluftsliv, informasjonsarbeid og natur- og miljøovervåkning.

Nasjonalparkforvalter er formelt ansatt hos Statsforvalteren i Nordland, men er underlagt nasjonalparkstyret. Forvalter har kontorsted på Besøkssenter Lofotodden nasjonalpark, på Reine.

1.3 Statens Naturoppsyn

Hovedansvaret for naturoppsyn i Lofotodden nasjonalpark ligger hos lokalt SNO (Statens Naturoppsyn), Martine Varem Vang, som er samlokalisert med forvalter på besøkssenter Lofotodden nasjonalpark på Reine. SNO i Svolvær, ved Mads Hansen, bistår lokalt SNO ved behov. SNO utfører rene oppsynsoppgaver, informasjonsarbeid og gjennomfører tiltak for nasjonalparkstyret. Det utarbeides ikke årsberetning fra SNO lokalt.

1.4 Rådgivende utvalg

Rådgivende utvalg (RU) er oppnevnt av nasjonalparkstyret etter invitasjon til interesseorganisasjoner. Rådgivende utvalg og administrativt kontaktutvalg oppnevnes for perioden 2025 – 2027.

RU har følgende sammensetning:

Navn	Interessegruppe/ organisasjon
Tommy Tallaksen	Lofoten Turlag
Hans Erik Busch	Naturvernforbundet Lofoten
Halvar Bendiksen	Moskenes Fiskarlag
Michael Rørvik	FNF Nordland
Line Renate Samuelsen	Destination Lofoten
Bente Cecilie Krogh	Reinefjorden grunneierlag
Erik Bjelland	Fredvang og Krystad grendelag
Ingar Halland	Reiselivsrepresentant Flakstad
Therese Larsen	Reiselivsrepresentant Moskenes
Maria Kirkesæther	Besøkssenter Lofotodden nasjonalpark

RU arbeider ut ifra mandat gitt av nasjonalparkstyret. I følge mandatet skal RU ha minimum ett årlig dialogmøte med nasjonalparkstyret. RU hadde ett møte i 2025.

1.5 Administrativt kontaktutvalg

Administrativt kontaktutvalg skal sikre at forvaltning av verneområdet blir godt integrert i den kommunale forvaltningen. Administrativt utvalg består av representanter fra Moskenes kommune, Flakstad kommune og Lofoten Friluftsråd. Kontaktutvalget hadde ett møte i 2025.

2 Nasjonalparkstyrets arbeid

Lofotodden nasjonalparkstyre hadde til sammen seks styremøter i 2025. Det ble behandlet til sammen 25 dispensasjonssaker i 2025. Det var ingen saker til klagebehandling.

Forvalter har anledning til å behandle kurante saker som faller innunder verneforskriftens spesifiserte dispensasjonsbestemmelser. Delegerte saker refereres til styret på styremøte. 10 dispensasjonssøknader ble behandlet delegert av nasjonalparkforvalter.

2.1 Dispensasjonssaker behandlet av nasjonalparkstyret og forvalter

Oversikt over saker behandlet i nasjonalparkstyret:

- Større arrangement, ultraløp. Tillatelse.
- To søknader om bruk av drone, hvor det ble gitt én tillatelse og ett avslag.
- Byggetiltak, delvis tillatelse.
- 21 søknader om tillatelse til organisert ferdsel, tillatelse.

Ingen saker ble behandlet etter generelle dispensasjonsbestemmelser jf.

Naturmangfoldloven § 48. Alle vedtak ligger også ute på <http://www.miljovedtak.no/>.

Her kan man også abonnere på vedtak som fattes i styret og av andre forvaltningsorgan.

2.2 Anmeldelser og overtredelsesgebyr

Nasjonalparkstyret kan politianmelde brudd på verneforskrift eller be om at Miljødirektoratet legger overtredelsesgebyr som en alternativ reaksjon til politianmeldelse for oppfølging i straffesporet ved mindre alvorlige overtredelser. Nasjonalparkstyret anmeldte i 2025 brudd på verneforskriften § 9 om motorferdsel i én sak. Denne saken er ennå ikke avgjort.

Miljødirektoratet har vedtatt overtredelsesgebyr for brudd på verneforskrift i fem saker i 2025. Sakene gjelder bruk av drone (3 saker), bruk av elsykkel og byggetiltak på fritidsbolig.

2.3 Lofotodden naturreservat

Miljødirektoratet besluttet i 2024 å overføre forvaltningsmyndighet for Lofotodden naturreservat (verneområde ID: VV00000268) fra Statsforvalteren i Nordland til Lofotodden nasjonalparkstyre. Naturreservatet grenser til sørspissen av nasjonalparken, og omfatter Nordholmen og Sørholmen med omkringliggende småøyer og skjær. Formålet med fredningen er å ivareta et verdifullt kystområde, med det naturlige tilknyttede plante- og dyreliv. Spesiell interesse knytter seg til områdets verdi som hekkeområde for toppskarv og diverse alkefugler.

Overføring av forvaltningsmyndighet ble gjort gjeldende fra 1. desember 2024. Styret hadde ingen aktiviteter i naturreservatet i 2025.

Figur 2. Toppskarv på en av holmene i Lofotodden naturreservat. Sørspissen av Lofotodden nasjonalpark ses i bakgrunnen. Foto: Miljøfaglig Utredning AS.

3 Besøksstrategi og forvaltningsplan

3.1 Besøksstrategi

En besøksstrategi er en plan for hvordan forvaltningsmyndigheten vil gjennomføre besøksforvaltning for verneområdet. Besøksstrategien skal vise hvilke tiltak (informasjon, fysisk tilrettelegging, sonering, oppsyn etc.) som er nødvendige for å balansere verneverdier, besøkende og lokal verdiskaping i et verneområde, slik at en oppnår størst mulig nytte for alle tre interesser.

Dersom det er motstridende målsetninger mellom ivaretagelse av verneverdiene, tilrettelegging for de besøkende og lokal verdiskaping, skal ivaretagelse av verneverdiene tillegges størst vekt.

Gjeldende besøksstrategi ble godkjent i 2022.

3.2 Forvaltningsplan

Etter forskrift om vern av Lofotodden nasjonalpark skal det utarbeides en forvaltningsplan for nasjonalparken. Forvaltningsplanen skal være presis og kortfattet, slik at forvaltningsplanen blir et funksjonelt verktøy i forvaltningen av verneområdet. En forvaltningsplan er en plan for å forvalte verneområdet.

Forvaltningsplanen ble ferdigstilt og godkjent i 2024. Forvaltningsplanen er publisert på den digitale løsningen Forvaltningsplan på nett¹.

3.3 NatStat – Bevaringsmål

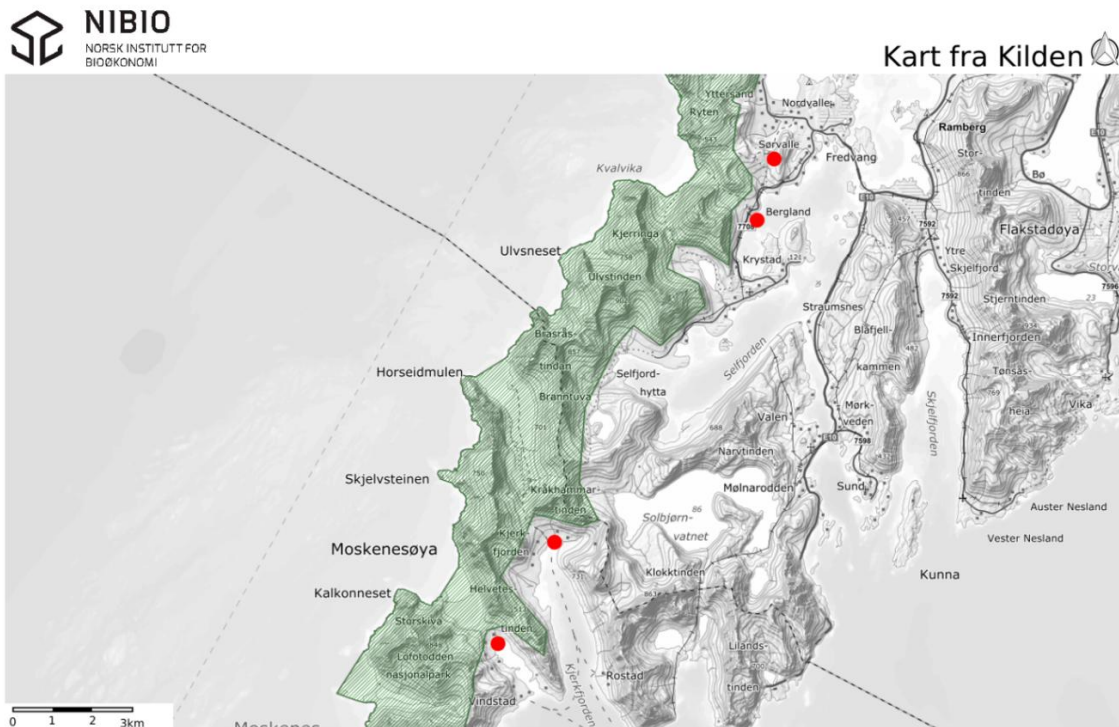
Lofotodden nasjonalparkstyre har opprettet to konkrete bevaringsmål for ønsket naturtilstand, som overvåkes av SNO. Begge bevaringsmålene, på lokalitetene Ryten og Bunessanden, er knyttet til overvåking av slitasje langs sti. Metodikken går ut på å registrer *slitasje* (1) eller *ingen slitasje* (0) langs angitte linjer. Hver linje har en angitt lengde, og går på tvers av stien, og har som hensikt å overvåke hvordan slitasjen utvikler seg ut fra stien.

Begge bevaringsmålene har med utgangspunkt i forhåndsdefinerte variabler status *dårlig*, og målet er at statusen skal bli bedre når styret får kanalisert ferdselen gjennom ulike tiltak. Kartleggingsfrekvensen var i utgangspunktet satt til årlig overvåking, men videre oppfølging av bevaringsmålene er sant på vent inntil man har gjennomført tilrettelegging på lokalitetene.

3.4 Ferdselstelling

Nasjonalparkstyret gikk til innkjøp av tre ferdselstellere fra produsent TRAFx i 2025, og to av disse ble satt i drift i løpet av våren. I tillegg drifter Lofoten Friluftsråd flere ferdselstellere i nasjonalparken. I 2025 hadde nasjonalparkstyret to ferdselstellere i drift, lokalisert i Bunesfjorden og i Kjerkfjorden. Lofoten Friluftsråd hadde to ferdselstellere, ved Innersand og ved Torsfjorden.

¹ <https://fpmv.naturbase.no/Plan/View?naturvernId=VV00003401>

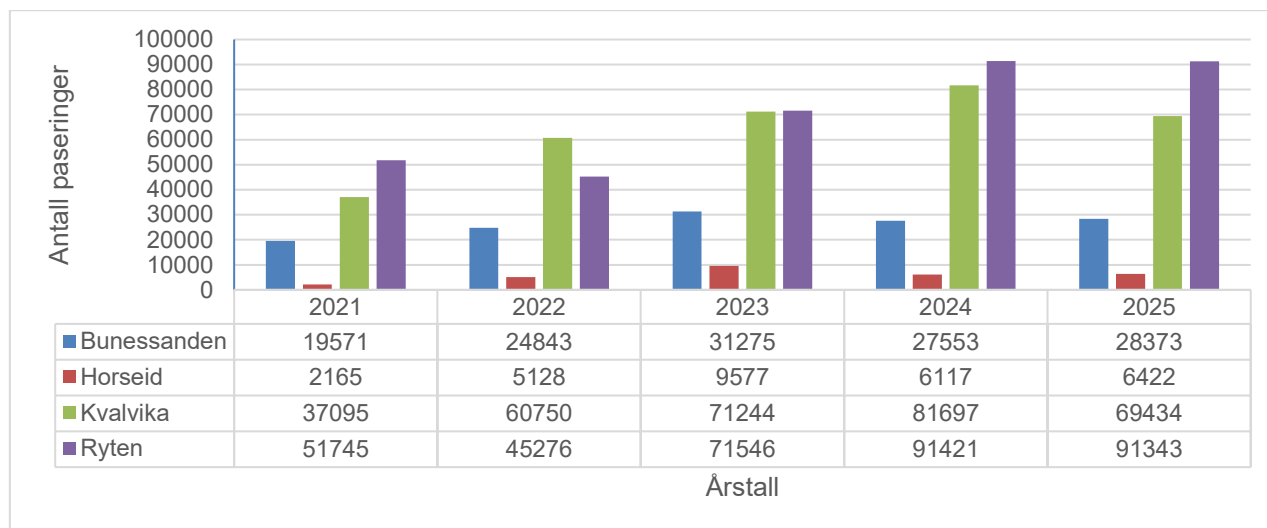
Figur 3. Lofotodden nasjonalpark er markert i grønn skravur. Røde punkt viser plassering av ferdselstellere. Disse er alle plassert på stier som leder inn til nasjonalparken, og turmålene (fra Sør) Buessanden, Horseid, Kvalvika og Ryten.

Ferdselstellingene er gjort over flere år, og forvaltningen har dermed en tidsserie på flere år på flere av lokalitetene. Ferdselstellingene er et viktig verktøy for å kartlegge utvikling av ferdsel over tid, og for å måle effekten av besøksforvaltningstiltak.

Figur 4. Ferdselsteller skjult i en varde i Kjerkfjorden. Telleren registrerer ferdsel til og fra Horseid.

Tabell 1. Figuren viser antall passeringer fra fire turmål i nasjonalparken. For noen turmål går størsteparten av de besøkende frem og tilbake samme veien, og antall passeringer kan deles på to for å få antall personer. Tallene er i utgangspunktet derfor kun et mål for antall passeringer på stien akkurat der telleren står, og ikke nødvendigvis det samlede antall personer som har vært på turmålet/toppen. For andre turmål er de flere stier opp og ned. Ferdselstellerne står ikke ute hele året, og tallene i denne figuren er derfor et estimat for hele året med utgangspunkt i de faktiske tellingene. Dataen for to av lokalitetene, Ryten og Kvalvika, er innhentet fra Lofoten Friluftsråd.

4 Skjøtselstiltak

Det ble innvilget kr. 2 500 000,- over midler til tiltak i verneområder (kap 1420 post 31). Videre ble det i supplerende tildeling innvilget et beløp på kr. 450 000,- for ferdigstilling av stien på Kvalvika.

I 2024 ble styret tildelt kr. 300 000,- til besøksforvaltningsprosjekt fra tilskuddsordningen *tilskudd til verdiskaping basert på naturarven*. Midlene ble overført til 2025 og omdisponert til Mulighetsstudiet for innfallsporten Reine og Vindstad og Forprosjektet for innfallsporten Fredvang.

I 2025 ble følgende tiltak gjennomført:

TILTAK	BESKRIVELSE	STATUS	FORBRUK (kr.)
Innkjøp av ferdselstellere	3 stk. fra produsent TrafX	Slutført	29 367
Skjøtselstiltak – stibygging i Kvalvika	Fra Kvalvika og opp til Forsvatnet	Igang satt – ikke slutført	2 539 494
Marint avfall – forebyggende rydding	Vårrydding på Kvalvika og Bunessanden	Løpende skjøtsel	90 000
Mulighetsstudie Innfallsport Reine og Vindstad	Vurdering av behov for infrastruktur og kanaliseringstiltak	Slutført	142 520
Forprosjekt Innfallsport Fredvang	Vurdering av behov for infrastruktur og kanaliseringstiltak	Slutført	48 000
Digital Ranger	Innholdsproduksjon på nettside og SoMe.	Slutført	50 000
SUM			2 899 381
<i>Tilskudd til verdiskaping basert på naturarven</i>	<i>Mulighetsstudie og forprosjekt</i>	<i>Slutført</i>	<i>291 986</i>

4.1 Skjøtselstiltak – Stibygging i Kvalvika

Prosjektplan for stitilrettelegging på Kvalvika ble godkjent i nasjonalparkstyret i 2023, og arbeidet ble iverksatt i 2024. Nasjonalparkstyret har inngått en rammeavtale med Stibbyggjaren AS på stibygging og steinmuring. Stibbyggjaren AS har spesialisert seg på restaurering av historiske veier og gamle ferdselsårer, restaurering av gamle bygninger og gråsteinsmurer, og bygging av stier og steintrapper.

I løpet av to år er det bygd til sammen 624 meter med sti fra Kvalvika og opp til Forsvatnet. Det meste av stien er bygd i steintrinn, og så er det lagt inn små partier med spaltet grussti. Det er bygd vannrenner der det har vært behov for å lede rennende vann gjennom eller bort fra stien. Stien er bygd i lokal stein henter fra steinur i Kvalvika, og grus hentet fra lokale steinbrudd. Det er bygd en midlertidig klopp for å koble sammen kloppen ved Forsvatnet og den nybygde stien.

Figur 5. Fra stibyggingen i Kvalvika. Stein som skal brukes til stibygging, hentes fra omkringliggende fjellsider. Steinen pakkes manuelt og transporteres med helikopter til anleggsområdet og rett på stien. Foto: Anna Galina Henriksson.

Det gjenstår rundt 60 meter med sti ned mot Kvalvika. Denne delen berører en sikringssone for kulturminner, og det måtte derfor gis en tillatelse fra kulturminnemyndighet. Tiltaket er planlagt gjennomført i 2026.

Figur 6. Kart over Kvalvika. Ferdigstilt sti er markert i rød stiplet linje. Planlagt ferdigstilling i 2026 er tegnet i blå linje.

4.2 Marint avfall – forebyggende rydding

Rydding av marint avfall er et løpende skjøtselstiltak som gjennomføres hvert år, der det gjennomføres vårryddinger på sandstrendene Kvalvika, Vestervika og Bunessanden. Frivillige organisasjoner med tilhørighet i Lofoten gis mulighet til å søke om å få rydde en sandstrand mot kr. 30 000,- i betaling. I 2025 ble ryddingen gjennomført av Reine idrettslag, Stamsund idrettslag og Naturvernforbundet Lofoten.

Til sammen ble det ryddet 3 120 kg marint avfall fra de tre strendene. Avfallet ble pakket i kubiksekker, og ble hentet og transportert til avfallsmottak av Kystvakten. Lofoten Avfallsselskap (LAS) sto for mottak av avfallet. Ryddingen ble rapportert inn i det digitale systemet rent hav². Det gode samarbeidet med LAS og Kystvakten er avgjørende for gjennomføring av tiltaket.

Figur 7. Forvalter og SNO er ute på kontroll i etterkant av en ryddeaksjon på Kvalvika. Marint avfall er pakket i Big Bags og gjort klart til henting av Kystvakten. Foto: Anna Galina Henriksson.

² <https://kart.renthav.no/>

4.3 Mulighetsstudie for innfallsporten Reine og Vindstad

Mulighetsstudiet for innfallsporten Reine og Vindstad ble utarbeidet av Nordplan AS på oppdrag fra Lofotodden nasjonalparkstyre, og i samarbeid med Moskenes kommune. Mulighetsstudiet omfatter Reine sentrum, med vekt på Reine Ytre Havn, utkikkspunktet Reinehalsen og startpunkt for Reinebringen, og Vindstad som startpunkt for turer inn til nasjonalparken.

Arbeidet med innfallsport og informasjonspunkt er forankret i besøksstrategien for Lofotodden nasjonalpark. Målsetningen er å tilrettelegge slik at belastningen på lokalbefolkning og naturen reduseres, og at verneverdiene skånes. Prosjektets hovedmål har vært å se på de eksisterende startpunktene mer i ett, og utrede muligheter for å skape bedre tilrettelegging for besøkende ved innfallsporten til Lofotodden nasjonalpark og Reinebringen, øke bevisstheten om nasjonalparkens naturverdier og fremme bærekraftig turisme. Innfallsporten skal være et utgangspunkt for spennende turmuligheter og kunnskap om natur og kultur tilknyttet nasjonalparken.

Mulighetsstudiet er publisert på styrets hjemmeside³.

4.4 Forprosjekt innfallsport Fredvang

Forprosjektet for innfallsporten Fredvang ble utarbeidet VÅG AS på oppdrag fra Flakstad kommune og Lofotodden nasjonalpark. Forprosjektet er publisert på styrets hjemmeside³.

Forprosjektets mål er å gi et tydelig anbefalingsgrunnlag for hva som skal prioriteres ved gjennomføring av innfallsporten til Lofotodden nasjonalpark på Fredvang. Forprosjektet fastlegger løsninger for de ulike delene av prosjektet, med søkelys på realistiske kostnadsestimer og prioriteringer.

Fredvang er den mest besøkte innfallsporten til Lofotodden nasjonalpark. De siste årene har Fredvang hatt utfordringer med svært høyt besøkstrykk og mye biltrafikk i høysesongen, som har skapt mye misnøye og frustrasjon blant lokalbefolkningen. Målet med forprosjektet er å finne en helhetlig, god og langsiktig løsning for Fredvang.

Det må etableres en innfallsport som håndterer høye besøkstall og et bredt spekter av brukergrupper med ulike forventninger og behov. Det må tilrettelegges med toaletter, avfallshåndtering, parkering og informasjonspunkt. Organisering av innfallsporten på Fredvang skal styre besøkende bort fra uønskede områder og sørge for redusert naturslitasje. Samtidig vil innfallsporten på Fredvang bidra til lokal verdiskapning som vil styrke lokalsamfunnet.

³ <https://www.nasjonalparkstyre.no/Lofotodden/publikasjoner/innfallsporter>

Figur 8. Illustrasjon av hentet fra forprosjektet Fredvang Loops som viser forslag til infrastruktur ved Fredvang skole, VÅG AS.

4.5 Digital Ranger

Besøkssenter Lofotodden nasjonalpark og nylig ansatt naturveileder ble engasjert for å produsere innhold til nasjonalparken sine plattformer på sosiale medier (Facebook og Instagram) samt nettsiden <https://www.lofotoddennp.com/>. Prosjektet har hatt resultater for antall nye følgere, spesielt på Instagram. Fra mai 2025 og fram til januar 2026 har Instagramkontoen fått over 1000 nye følgere, og antallet visninger av våre innlegg har økt voldsomt. Vår mest sette reel har hatt over 1,1 millioner visninger. Hensikten med prosjektet var å bli mer synlig på sosiale medier, slik at vi som forvaltningsmyndighet i større grad kan nå fram med vår informasjon til besøkende.

Oppdatering av nettsiden foregår fortsatt, og vil bli jobbet med gjennom våren 2026.

5 Andre aktiviteter

5.1 Informasjonsarbeid

Brosjyren for Lofotodden nasjonalpark ble ferdigstilt i løpet av sommeren 2025, og er nå tilgjengelig på norsk og engelsk. Design og trykking er finansiert av Miljødirektoratet. Brosjyrene ble distribuert på alle turistinformasjoner i Lofoten og på besøkssenteret. Brosjyrene ble også distribuert til reiselivsbedrifter i Vest-Lofoten, etter forespørsel.

Figur 9. Brosjyren for Lofotodden nasjonalpark ble ferdigstilt i løpet av sommeren 2025.

5.2 Styringsgrupper og eksterne prosjekter

Nasjonalparkforvalter deltar i regionale og lokale prosjekter og i styringsgrupper som representant for Lofotodden nasjonalparkstyre. Herunder:

- Styringsgruppa i regionalt arealregnskap – pilotregion Lofoten, De grønne øyene
- Reisemålsledelse for Lofoten, Lofotrådet.
- Deltager i reinebringingen-nettverket, LoVe Utvikling
- Arbeidsgruppe for temaplan friluftslivet ferdselsårer for Moskenes kommune, Lofoten Friluftsråd
- Arbeidsgruppe for temaplan friluftslivet ferdselsårer for Flakstad kommune, Lofoten Friluftsråd

5.3 Nasjonalparkpartner – Kommersielt merke

Nasjonalparkstyret har startet et partnerskapsprogram for lokalt næringsliv. Hensikten er å legge til rette for lokal verdiskapning ved at bedrifter tilknyttet nasjonalparken får muligheten til å bli Lofotodden nasjonalparkpartner. Nasjonalparkpartnere får tildelt et eget merke som kan brukes i markedsføringen av sitt produkt.

Det var ingen nye nasjonalparkpartnere i 2025.

Figur 10. Kommersielt merke som kan tas i bruk av nasjonalparkpartner

Lofotodden nasjonalpark

Lofotodden nasjonalpark kjennetegnes av et unikt landskap med høye og smale tinderekker omgitt av åpne havområder, et sjeldent naturfenomen i global sammenheng.

Utsikt fra Helvetestinden og ned mot Buessanden, Foto: Anna Galina Henriksson.

Kontaktinformasjon Lofotodden nasjonalpark

Telefon:	75 53 16 00
E-post:	Ole-jakob.kvalshaug@statsforvalteren.no
Nettsider:	www.lofotoddennp.no / www.nasjonalparkstyre.no
Post:	Statsforvalteren i Nordland, Postboks 1405, 8002 Bodø
Besøksadresse:	Besøkssenteret Lofotodden nasjonalpark, Reineveien 52, 8390 Reine